

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 30.06.2026
ČÍSLO: 106/2026
VYBAVUJE: MGR. FONTÁNYOVÁ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

NÁVRH ZÁKONA O ZAHRANIČNEJ SLUŽBE A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

I. Úvod: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky dňa 19. júna 2026 predložilo na predbežné pripomienkové konanie materiál: „*Návrh zákona o zahraničnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov*“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada v doložke vybraných vplyvov upraviť a doplniť bod 3. Ciele a výsledný stav a bod 8. Preskúmanie účelnosti.

Odôvodnenie: Komisia žiada doplniť bod 3 tak, aby bol cieľ formulovaný ako konkrétny výsledný stav. Komisia odporúča uviesť najmä, že prijatím zákona sa má dosiahnuť nová systematická právna úprava zahraničnej služby, jasnejšie pravidlá konzulárnej ochrany a evakuácie, úprava postavenia zamestnancov vo verejnom záujme v zahraničí a zavedenie stabilizačných benefitov. Aktuálne je cieľ formulovaný príliš všeobecne a nie je dostatočne odlišný od definovaného problému.

Komisia žiada doplniť bod 8 o konkrétny termín a kritériá preskúmania účelnosti, napríklad vyhodnotenie po dvoch až troch rokoch účinnosti zákona. Priebežné preskúmanie podľa aplikačnej praxe a vplyvov na rozpočet je formulované príliš všeobecne. Vhodné je doplniť merateľné ukazovatele, napríklad obsadenosť miest v zahraničnej službe, počet uchádzačov, využívanie nových benefitov a skutočné výdavky oproti odhadu. Doplnenie presnejšieho termínu a rámca preskúmania prispeje k zvýšeniu transparentnosti, umožní systematické vyhodnotenie dosiahnutých cieľov a zabezpečí lepšiu kontrolu účinnosti prijatej právnej úpravy.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je uvedený negatívny rozpočtovo zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sú kvantifikované výdavky súvisiace so zavedením príplatkov pre zamestnancov v zahraničnej službe vo výške 171 000 eur ročne od roku 2028 (z toho: na príplatky k materskému vo výške 97 000 eur, na príplatky k náhrade príjmu a príplatky k nemocenskému vo výške 68 000 eur a na príplatky k ošetrovnému vo výške 6 000 eur), pričom tieto zvýšené výdavky sú zabezpečené v rámci schválených limitov kapitoly MZVEZ SR na roky 2028 a nasledujúce. Uvedené Komisia berie na vedomie.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

V analýze vplyvov na rozpočet v bode 2.2.1. v poslednom odseku (str. 3) predkladateľ uvádza, že zavedenie nových príplatkov si vyžiada zmeny v Centrálnom ekonomickom systéme (ďalej len „CES“). V nadväznosti na uvedené komisia žiada doplniť do analýzy špecifikáciu zmien v CES, ktoré si vyžiada implementácia navrhovaných príplatkov k materskému, príplatku k náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, príplatku k nemocenskému, príplatku k ošetrovnému, rozšírenia okruhu zamestnancov a dôvodov opatrení, zavedenia nového typu štátnozamestnaneckého miesta a doplnenia nového typu dovolenky. Zároveň Komisia žiada do analýzy vplyvov na rozpočet doplniť príslušné výdavky na realizáciu predmetných zmien v CES (odhadovaná suma je 39 584 eur) v príslušnom roku realizácie, t. j. v roku 2027 (vzhlľadom na navrhovanú účinnosť ustanovení o príplatkoch - § 50 až 52 - 1. januára 2028).

Odôvodnenie: Predkladateľ v analýze vplyvov na rozpočet uvádza, že navrhovaná právna úprava si vyžiada zmeny v CES, avšak náklady na realizáciu týchto zmien nie sú v materiáli identifikované ani vyčíslené. Podľa predbežného nacenenia dodávateľa CES predstavujú náklady na potrebné úpravy systému 39 584 eura. Uvedené náklady zahŕňajú implementáciu nových príplatkov, ako aj ďalšie systémové úpravy vyplývajúce z návrhu zákona.

V nadväznosti na uvedené je potrebné do príslušných tabuliek analýzy vplyvov na rozpočet doplniť v roku 2027 výdavky v sume 39 584 eur, kapitola MF SR / 0EK 0D IT financované zo ŠR – MF SR (org. MF SR – úrad), EK 718006.

V analýze v bode 2.1.1. Komisia žiada doplniť, že finančné krytie výdavkov na úpravu CES bude zabezpečené v rámci schváleného limitu výdavkov kapitoly MF SR na rok 2027.

K sociálnym vplyvom

V bode 4.1.1 b) analýzy sociálnych vplyvov Komisia považuje za potrebné doplniť za prvú vetu informáciu o zákonných výškach novonavrhovaných príplatkov.

V bode 4.1.1 e) Komisia odporúča uviesť kvantifikáciu formou vhodne zvolených (modelových) príkladov v súvislosti s jednotlivými sociálnymi udalosťami, na ktoré sa vzťahujú novonavrhované príplatky.

V bode 4.2 analýzy sociálnych vplyvov je potrebné doplniť hodnotenie návrhu na zavedenie doplnkovej dovolenky.

V bode 4.2 je potrebné zhodnotiť aj zmeny týkajúce sa nároku na odstupné.

V bode 4.2 je potrebné zhodnotiť aj návrh na zavedenie návratného preddavku na úhradu nákladov.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia nesúhlasí, že predložený materiál nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti. Predkladateľ v rozpočtovej analýze uvádza okrem iného aj nasledovné „Z dôvodu, že zavedenie nových príplatkov si vyžiada zmeny v CES, sa na účel vytvorenia dostatočného časového priestoru na realizáciu zmien v informačných systémoch...“. Úprava informačných systémov sa považuje za vplyv na informatizáciu spoločnosti a preto, pokiaľ sa nejedná v tomto prípade iba o marginálny vplyv, je potrebné vyznačiť

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

pozitívny vplyv materiálu aj na informatizáciu spoločnosti v doložke vybraných vplyvov a vypracovať analýzu vplyvov na informatizáciu spoločnosti.

K vplyvom na služby verejnej správy pre občana

Komisia navrhuje predkladateľovi vyznačiť pozitívny vplyv na služby verejnej správy pre občana a negatívny vplyv na procesy služieb vo verejnej správe v doložke vybraných vplyvov a doplniť príslušnú Analýzu vplyvov na služby verejnej správy pre občana.

Odôvodnenie: 1. Posilnenie právnej istoty občanov: Zákon ustanovuje, že osvedčenie vykonané konzulárnym úradom alebo diplomatickou misiou v zahraničí má v SR rovnaké právne účinky ako osvedčenie vykonané notárom, úradným prekladateľom alebo matričným úradom

2. Zrýchlenie konaní pre cudzincov žijúcich v SR: Konzulárny odbor ministerstva preberá kompetenciu vykonávať vyššie overovanie listín vydaných cudzími zastupiteľskými úradmi v SR. Cudzinci, vybavujúci si prechodný alebo trvalý pobyt, tak už nemusia kvôli overovaniu potvrdení zo svojho domovského štátu cestovať do zahraničia, čo výrazne zrýchli získavanie podkladov pre ich ďalšie konanie pred slovenskými úradmi. Komisia je teda názoru, že všetky tieto úkony naplňajú definíciu služieb verejnej správy smerom k občanovi - to všetko predpokladá pozitívny vplyv na služby verejnej správy pre občana.

Vznik nových služieb alebo zmena existujúcich služieb podmieňuje vznik nových povinností pre orgán verejnej správy, čo predpokladá negatívny vplyv na procesy služieb vo verejnej správe. Komisia je teda názoru, že všetky vyššie uvedené úkony naplňajú definíciu služieb verejnej správy smerom k občanovi.

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Predložený materiál má priamy a identifikovateľný pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Komisia preto žiada vyznačiť pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu v doložke vybraných vplyvov a popísať jednotlivé vplyvy v analýze vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov.

Odôvodnenie: Predložený materiál priamo upravuje podmienky fungovania rodín špecifickej skupiny štátnych zamestnancov (a ich rodín) pracujúcich v zahraničí. Systematicky rieši ochranu rodinných príslušníkov, ich adaptáciu, integráciu, bezpečnosť a možnosť spoločného zamestnania oboch manželov na diplomatických misiách.

1. Vplyv na rodinné prostredie, množstvo času a príležitostí na realizáciu rodinného života

a) Zosúladenie rodinného a pracovného života (§ 37 ods.1)

Návrh explicitne zavádza inštitút možnosti dohodnúť výkon zahraničnej služby v pracovnom pomere na administratívno-technickom mieste so sprevádzajúcou osobou (manželom/manželkou) zamestnanca. Tento krok má vysoko pozitívny vplyv, pretože priamo deklaruje cieľ „zosúladenia rodinného a osobného života s výkonom zahraničnej služby“. Umožňuje partnerovi zamestnanca pracovať priamo na zastupiteľskom úrade v cudzine, čím sa predchádza dlhodobému odlúčeniu rodiny alebo kariérnej stagnácii sprevádzajúceho partnera.

b) Definícia sprevádzajúcej osoby a detí (§ 3 a § 4)

Návrh jasne definuje rodinných príslušníkov, ktorí môžu zamestnanca nasledovať do miesta vyslania. Pozitívne sa hodnotí, že status sprevádzajúceho dieťaťa sa priznáva

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

nielen vlastným či osvojeným deťom, ale aj deťom zvereným do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu.

Zákon navyše pamätá na deti so zdravotným znevýhodnením a na deti študujúce na strednej škole (až do 21 rokov), čo posilňuje stabilitu rodinného zázemia v náročných podmienkach rotácie v zahraničí.

c) Náhradné voľno pri sťahovaní (§ 44)

Poskytnutie náhradného voľna v rozsahu 4 služobných/pracovných dní pred začatím a pred skončením vykonávania zahraničnej služby na „vybavenie dôležitých osobných vecí, rodinných vecí alebo majetkových vecí“ priamo poskytuje rodičom a manželom potrebný čas na relokáciu rodiny, čo znižuje stresový faktor spojený s presunom domácnosti do zahraničia.

2. Vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny a stabilitu

a) Nasledovanie zamestnanca (§ 45)

Ustanovenie zaväzuje ministerstvo zabezpečiť, aby zamestnanca v zahraničnej službe mohli nasledovať sprevádzajúce osoby (manžel a deti), ak to bezpečnostná situácia dovoľuje. Tým sa predchádza nedobrovoľnému rozdeleniu rodín na dlhé obdobia (spravidla na tri roky podľa § 36).

b) Príprava pre manželov (§ 45 ods. 2)

Povinnosť ministerstva zabezpečiť absolvovanie základnej prípravy pre manžela/manželku zamestnanca pred nasledovaním do miesta výkonu práce pomáha rodine lepšie sa adaptovať na nové kultúrne a spoločenské prostredie, čo eliminuje potenciálne konflikty a tlaky na stabilitu manželstva v cudzine.

c) Evakuácia v krízových situáciách (§ 47)

V prípade bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia garantuje zákon právo na evakuáciu nielen samotnému zamestnancovi, ale aj jeho sprevádzajúcim rodinným príslušníkom. Toto opatrenie priamo chráni integritu a bezpečnosť rodiny ako celku.

3. Neutrálne až negatívne vplyvy

a) Obmedzenia pri oboch zamestnaných manželoch (§ 3 písm. n)

Ak zahraničnú službu vykonávajú obaja manželia na tom istom zastupiteľskom úrade alebo v tom istom čase na rôznych úradoch, dieťa môže byť sprevádzajúcou osobou len jedného z nich. Z hľadiska aplikácie to nemá negatívny dopad na prítomnosť dieťaťa, avšak administratívne a technicky viaže nároky len na jedného z rodičov.

b) Bezpečnostné vety a stopovanie rodinného života (§ 45 ods. 1 a § 47 ods. 3)

Možnosť ministerstva zakázať nasledovanie rodiny alebo rozhodnúť o skončení nasledovania z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v hostiteľskej krajine je síce nevyhnutným bezpečnostným opatrením, avšak v praxi môže viesť k vynútenému rozdeleniu rodiny a narušeniu rodinného života.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Mgr., PhDr. Vladimír Šimoňák, PhD.
predseda Komisie